

Avoin yhteiskunta ry toimintakertomus 2023

Avoin yhteiskunta ry toimintakertomus kattaa yhdistyksen toiminnan kuvauksen ja taloustiedot vuonna 2023. Toimintakertomuksen lisäksi yhdistyksen on tarkoitus julkaista yksityiskohtaisempi yhdistyksen sisäistä ja sen strategisten painopisteiden mukaista toimintaa kuvaileva vuosikertomus. Kertomusten on tarkoitus antaa kattava kuva yhdistyksen vuoden 2023 toiminnasta.

1. Tarkoitus

Avoin yhteiskunta ry on perustettu vuonna 2010. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää avoimuutta keskeisenä yhteiskunnallisena perusarvona, tuoda yhteiskunnallinen päätöksenteko lähelle kansalaista sekä antaa kansalaisille entistä parempia mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Sääntöjensä mukaisesti se mahdollistaa toimituksellisesti riippumatonta Faktabaari faktantarkistus- ja informaatiolukutaitopalveluaan faktapohjaisen julkisen keskustelun puolesta.

2. Toiminta

Käytännössä Avoin yhteiskunta ry on ensisijaisesti mahdollistanut 2014 perustettua Faktabaari faktantarkistus ja informaatiolukutaito -palvelua. Se on koonnut samanhenkisiä toimijoita Faktabaarin tueksi sen kaudella 2019–2022 linjattujen kolmen painopistealueen osalta:

- I. Digitaalinen informaatiolukutaito ja -kasvatus (Faktabaari EDU),
- II. Journalistinen faktantarkistus & median tekemä yhteiskunnan polarisaation vastainen työ (PRO)
- III. Disinformaation ja polarisaation tutkiminen, torjunta sekä näitä kansantajuisesti käsittelevä viestintä ml. yhteistilaisuudet ja partneruudet (Faktabaari FORUM).

Näillä painopistealueilla Faktabaari on luonut yhteistyöalustan tapahtumillaan, digitaalisilla kanavillaan ja verkostoillaan faktapohjaisen julkisen keskustelun ja informaatiolukutaidon puolesta. Perusrahoituksen vielä puuttuessa toimintaa organisoidaan käytännössä erilaisten hankkeiden kautta.

Vuoden 2023 aikana edistettiin yhdistyksen ja Faktabaarin strategiatyötä Faktabaarin riippumattomuuden ja kestävyys edistämiseksi kehittäen rinnalla strategiaa tukevia varainhankinta- ja viestintästrategioita ml. FAKTA--tukisäätiön perustaminen 2024 Faktabaarin 10v. päivänä, jota juhlitaan 2-3.4.2024.

3. Hallitus ja toimihenkilöt

Hallitus

Yhdistyksen hallitukseen kuului 27.03.2023 alkaen 9 jäsentä: Mikko Salo (puheenjohtaja), Joonas Pörsti (varapuheenjohtaja), Kari Kivinen (rahastonhoitaja), Mikko Norros (sihteeri), Harto Pönkä, Marianne Paasi, Juha Leviäkangas ja Aki-Mauri Huhtinen. Minna Aslama-Horowitz ja Elsa Kivinen. Yhdistyksen hallitukseen kuului 27.3.2023 alkaen 9 jäsentä: Mikko Salo, (puheenjohtaja), Joonas Pörsti (varapuheenjohtaja), Kari Kivinen (rahastonhoitaja), Mikko Norros (sihteeri), Aki-Mauri Huhtinen, Minna Aslama Horowitz, Juha

Leviäkangas, Harto Pönkä ja Marianne Paasi. Hallituksen kokouksissa pysyvä läsnäolo-oikeus ilman äänioikeutta oli myös Faktabaarin vastaavalla toimittajalla Pipsa Havulalla.

Hallitus kokoontui vuonna 2023 neljä (4) kertaa (27.3., 22.5., 23.8 ja 7.12.2023) ja vuoden 2024 puolella 2 kertaa (29.1. ja 18.3.2024). Rinnalla hallitus on valmistellut lisäksi yhdistyksen strategiaa vuosille 2024-2028 sekä pohjustanut yhteistyökumppanien kanssa Faktabaaria tukevan säätiön suunnittelua. Hallituksen jäsenille ei maksettu vuonna 2023 palkkioita.

Toimihenkilöt

Yhdistyksen puheenjohtaja Mikko Salo ja erityisesti rahastonhoitaja Kari Kivinen ovat hoitaneet tehtäviään pitkälti vapaaehtois pohjalta. Vuoden 2024 alla yhdistys palkkasi Salon 75% toiminnanjohtajaksi Faktabaarille. Lisäksi yhdistyksen Faktabaari hankkeessa työskenteli määräaikaissä ja osa-aikaissä työsuhteissa keskimäärin viisi (5) henkilöä hankerahoituksen avulla sekä hyvin pienimuotoisesti kaksi (2) muuta asiantuntijaa. Osa- ja määräaikaaisuuden perusteena on ollut hankerahoitus.

Tilintarkastaja

Yhdistyksen tilintarkastajana on vuonna 2023 toiminut KHT Jonas Sandell / Auditplan Oy.

4. Taloudellinen tilanne

Avoin yhteiskunta ry tai Faktabaari-palvelu eivät saa toistaiseksi mitään säännöllistä rahoitusta. Yhdistys rahoittaa toimintaansa ensisijaisesti hankeapurahoilla ja lahjoituksilla sekä pienimuotoisella koulutustoiminnalla. Yhdistyksen taloudellinen tilanne on vuoden 2023 aikana kuitenkin pysynyt myönteisenä vuodelta 2022 jatkuneiden ja uusien vuodelle 2023 hankkeisiin saatujen avustusten ja vuoden 2023 lopun palkintojen myötä.

Vuoden 2023 hankkeita:

- Digivaalivahti - kokonaisuuden ensimmäinen osa, Crossover Finland (EMIF1), käynnistyi Faktabaarin osalta marraskuussa 2023
- Immune2 Infodemics (CERV) (2-vuotinen CERV-ohjelmasta rahoitettu Immune2Infodemic -hanke, jonka tavoitteena on digilukutaidon esiin nostaminen tapahtumin ja viestintäkampanjan kautta)
- MILbox (loppui helmikuussa 2024)
- OKM/KVS (loppui maaliskuussa 2024)
- Think Twice - TikTok hanke (CREA) ja omarahoitustarve (53 575 EUR)
- SciLMi ja omarahoitustarve (25 453 EUR)
- NORDIS, loppui 2023/11

Vuonna 2023 saadut palkinnot ja muuta:

- Alfred Kordelinin palkinto (50 000 EUR)
- Valtion tiedonjulkistamisen palkinto (20 000 EUR)
- Tukisäätiö pääoman keräys lupauksia (min 50 000 EUR) - erillinen ja varmistettu

Kulu	2023 EUR	2022 EUR	Kommentti
Henkilöstökulut	149 425	110 706	
Muut kulut:	53 345	42 117	
*ulkopuoliset palvelut	6086	23 577	Alihankintana toteutettua esim. videotuotantoa oli vuonna 2023 huomattavasti vähemmän.
*ostetut hallintopalvelut	8086	4 088	Vuonna 2023 tilitoimiston palveluita käytetty enemmän kuin vuonna 2022. Lisäksi alkuvuodesta 2023 käyttöön otettu Fennoa kirjanpitojärjestelmä on lisännyt kustannuksia vuonna 2023.
*muut kulut	39 437	14 406	Muut kulut sisältävät kiinteinä kuluina toimitila- ja IT-kuluja sekä hankkeiden toiminnasta aiheutuneita tapahtumia ynnä muita kuluja. 2023 huomattavasti enemmän toimintaa ja tapahtumia.
Tulot kaikki	255 812	202 770	Hankerahoitukset: - CROSSover (30K), I2I (69,8K), MILbox (17,4K), NORDIS (33,2K), OKM/KVS (2K), Think Twice (87K) Siirretty seuraavalle kaudelle: - CROSSover (-25,3K), I2I (-30,6K), MILbox (-5,4K), Think Twice (-81,2K) Palveluliiketoiminta: - mm. kirjasto valmennukset, Euroopan parlamentti videot (9,5K) Tuottovaraukset: - Nordis (58,5K), OKM/KVS (4,7K), SciLMi (5,3K), palvelutoiminta (Tubecon 9,1K) Yhdistys: - Kordelin (50K), Valtionpalkinto (20K), Säätiö tilipalvelut (1K)
Menot kaikki	203 033	152 777	
Tulos	52 568	3 221	
Pääoma oma	61 728	9 160	

Vuonna 2024 alkavia hankkeita:

- Digivaalivahti - kokonaisuuden toinen osa, Presidentinvaalien ja EU-vaalien faktantarkistushanke (EMIF2), käynnistyi tammikuussa 2024
- Saufex - FIMI hanke (alkanut helmikuussa 2024)
- Nordis II (30 kk hanke sopimusvalmistelu kesken, alkanee 2024/04-05)
- I2I² (hanke sopimus vaiheessa, alkanee 2024/05-06)

Yhdistyksen toiminta toteutuu pääosin kohdennettujen hankeavustusten turvin. Yhdistykselle myönnettiin tilikauden aikana uusina hankeavustuksena ThinkTwice (CREA), Saufex (Horison Europe), SciLmi (Horison Europe) ja 2 EMIF hanketta. Näiden lisäksi saatiin

2 merkittävää tunnustusta Valtion tiedonjulkistamispalkinto (20 000 EUR) ja Alfred Kordelinin palkinto (50 000 EUR). Edelliseltä vuodelta jatkuivat mm Immune2infodemics- ja MILbox-hankkeet. Käynnissä olevien hankkeiden tarvittavat omarahoitusosuudet katettiin EDMO NORDIS-hankkeen osalta Sitran rahoituksella ja muiden hankkeiden osalta yhdistyksen muilla saaduilla ei-sidotuilla avustuksilla sekä yhdistyksen omilla kassavaroilla. Lisäksi toiminnan omarahoitusosuuden kerryttämiseksi on toteutettu elinkeinotoiminnan muodossa pienimuotoista koulutus- ja sisällöntuotanto-toimintaa.

5. Lähipiiritapahtumat

Yhdistyksen lähipiiriin kuuluvat hallituksen jäsenet sekä muiden toimielinten jäsenet, toiminnanjohtaja ja muuhun toimivaan johtoon kuuluvat henkilöt, näiden avio- tai avopuoliset ja lapset sekä näiden omistamat tai määräysvallassa olevat yhtiöt ja yhdistykset. Yhdistyksen tiedossa olevat lähipiiritapahtumat tilikaudella 1.1.-31.12.2023:

Tulot

Yhdistys on saanut Suomen Säätiötilipalvelu Oy:ltä 1000 EUR tukijäsenyyden vuosimaksun.

Menot

Yhdistyksen puheenjohtaja on toiminut hankkeiden puitteissa Faktabaarin osa-aikaisena toiminnanjohtajana. Yhdistyksen hallituksen jäsenen Kari Kivisen tytär Elsa on työskennellyt osa-aikaisena yhdistyksen hankkeessa. Yhdistyksen hallituksen jäsenen Harto Pönkän tytär Lumi on tehnyt palkallisesti yhdistykselle pienimuotoista kuvitusmateriaalia.

Yhdistys on maksanut lähipiiriin kuuluville 3 henkilölle palkkaa projekteista yhteensä alle 60 000 EUR ja palkat ovat vastanneet samankaltaista työtä yhdistyksen hankkeissa tekevien muiden asiantuntijoiden sekä hankeavustuksen ehdoissa määriteltyä palkkatasoa. Lähipiiriin kuuluvien henkilöiden yrityksiltä on ostettu hankkeisiin alihankintana erikoistunutta asiantuntijapalvelua 1134,60 EUR,

6. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden 1.1.-31.12.2023 päätyttyä yhdistyksen toiminta on jatkunut vuodelle 2024 aiemmilta tilikausilta ulottuvien ja tilikaudelle 2023 saatujen hankeavustusten turvin. 1.1.2024 on aloitettu Saufex hanke ja tuotettu sisältöä AI-to pelin osalta Tubecon messuille palvelutoimintana. Tammi-helmikuussa 2024 hallitus on työstänyt vuosien 2024-2029 strategiaa ja sitä tukemaan varainhankinta- ja viestintästrategioita sekä perustanut FAKTA-säätiö sr:n. Poliisihallitus on myöntänyt yhdistykselle pienkeräysluvan (RA/2323/1588) alkuvuodesta 2024 ja lupa on voimassa 4.1. - 3.4.2024. Lupa on uusittu.

Vakuudeksi (sähköisesti), Avoin yhteiskunta ry:n hallitus

Mikko Salo, puheenjohtaja
Joonas Pörsti, varapuheenjohtaja
Kari Kivinen, rahastonhoitaja
Mikko Norros, sihteeri
Minna Aslama Horowitz
Harto Pönkä
Aki-Mauri Huhtinen

Juha Leviäkangas
Marianne Paasi